

Įsakymas netenka galios 2020-04-01:

Lietuvos transporto saugos administracija, Įsakymas

Nr. [2BE-112](#), 2020-03-31, paskelbta TAR 2020-03-31, i. k. 2020-06678

Dėl Oro uostų, oro vežėjų, subjektų ir oro navigacijos paslaugas teikiančių įmonių aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo

Suvestinė redakcija nuo 2018-09-27 iki 2020-03-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [66-3323](#), i. k. 1102217ISAK004R-100

**CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S**

**DĖL ORO UOSTŲ, ORO VEŽĖJŲ IR SUBJEKTŲ AVIACIJOS SAUGUMO,
AVIACIJOS SAUGUMO MOKYMO IR AVIACIJOS SAUGUMO KOKYBĖS
KONTROLĖS PROGRAMŲ RENGIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2010 m. gegužės 27 d. Nr. 4R-100
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. 3-193 „Dėl Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo mokymo programos patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [56-2218](#); 2010, Nr. [53-2620](#)) 3.3 punktą:

1. T v i r t i n u Oro uostų, oro vežėjų ir subjektų aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiu galios Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2009 m. liepos 14 d. įsakymą Nr. 4R-157 „Dėl Oro uostų, oro vežėjų ir kitų civilinės aviacijos įmonių aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo, vertinimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [86-3655](#)).

DIREKTORIUS

KĘSTUTIS AURYLA

PATVIRTINTA

Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus
2010 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. 4R-100

**ORO UOSTŲ, ORO VEŽĖJŲ IR SUBJEKTŲ AVIACIJOS SAUGUMO, AVIACIJOS
SAUGUMO MOKYMO IR AVIACIJOS SAUGUMO KOKYBĖS KONTROLĖS
PROGRAMŲ RENGIMO TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Oro uostų, oro vežėjų ir subjektų aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 17 priedu, Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos 8973 dokumentu, Europos civilinės aviacijos konferencijos 30 dokumentu, 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 300/2008 dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių ir panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002, 1 priedo 1.2.4 punkto (OL 2008 L 97, p. 72) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. sausio 8d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 18/2010 (OL 2010 L 7, p. 3) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 300/2008), 2009 m. balandžio 2 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 272/2009, kuriuo papildomi Reglamento (EB) Nr. 300/2008 Europos Parlamento ir Tarybos priede nustatyti bendrieji pagrindiniai civilinės aviacijos saugumo standartai (OL 2009 L 91, p. 7), 2009 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1254/2009, kuriuo nustatomi kriterijai, kurių laikydamosi valstybės narės gali netaikyti bendrųjų pagrindinių civilinės aviacijos saugumo standartų ir imtis alternatyvių saugumo priemonių (OL 2009 L 338, p. 17), 2010 m. sausio 8 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 18/2010, iš dalies keičiančio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 300/2008 nuostatas dėl nacionalinių civilinės aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų reikalavimų (OL 2010 L 7, p. 3), 2015 m. lapkričio 5 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1998/2015, kuriuo nustatomos išsamios bendrųjų pagrindinių aviacijos saugumo standartų įgyvendinimo priemonės (OL 2015 L 299, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1998/2015), 2015 m. lapkričio 16 d. Komisijos sprendimo (ES) Nr. C(2015)8005, kuriuo nustatomos išsamios bendrųjų pagrindinių aviacijos saugumo standartų įgyvendinimo priemonės, kuriose pateikiama Reglamento (EB) Nr. 300/2008 18 straipsnio a punkte nurodyta informacija, nuostatomis

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-37](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-15, i. k. 2016-04871

2. Šio aprašo tikslas – nustatyti oro uostų, oro vežėjų ir subjektų (toliau – įmonė) aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo tvarką.

3. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys atitinka 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 300/2008, 2010 m. sausio 8 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 18/2010, 2009 m. balandžio 2 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 272/2009 ir Reglamente (ES) Nr. 1998/2015 vartojamas sąvokas ir jų apibrėžtis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-37](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-15, i. k. 2016-04871

**II. ORO UOSTŲ, ORO VEŽĖJŲ IR SUBJEKTŲ AVIACIJOS SAUGUMO
PROGRAMŲ RENGIMO METODINIAI NURODYMAI**

4. Oro uostai rengia oro uosto aviacijos saugumo programą pagal tipinę oro uosto aviacijos saugumo programos struktūrą (1 priedas).

5. Oro vežėjai rengia oro vežėjų aviacijos saugumo programą pagal tipinę oro vežėjo

aviacijos saugumo programos struktūrą (2 priedas).

6. Subjektai aviacijos saugumo programas rengia pagal tipinę subjekto aviacijos saugumo programos struktūrą (3 priedas) ir atsižvelgdami į vykdomos veiklos pobūdį.

7. Įmonės, rengdamos aviacijos saugumo programas, užtikrina, kad:

7.1. iš nacionalinių ir tarptautinių teisės aktų, reglamentuojančių aviacijos saugumo priemonių taikymą, į įmonės aviacijos saugumo programą turi būti perkeltos visos aviacijos saugumo priemonės, kurias įmonė privalo taikyti;

7.2. perkeldamos į aviacijos saugumo programą aviacijos saugumo priemones, programoje tiksliai ir aiškiai būtų aprašyta, kaip įmonė užtikrins šių priemonių tinkamą ir veiksmingą įgyvendinimą, vykdydama savo veiklą.

8. Vežėjai ir subjektai, rengdami aviacijos saugumo programas, atsižvelgia į reikalavimus, galiojančius oro uoste, kuriame ar per kurį yra vykdoma įmonės veikla.

9. Tais atvejais, kai už saugumo priemonių taikymą yra atsakinga įmonė, bet priemonės įmonės vardu taiko kitos įmonės ar institucijos, atitinkamuose punktuose turi būti nurodyta, kas konkrečiai šias priemones taiko.

III. ORO UOSTŲ, ORO VEŽĖJŲ IR SUBJEKTŲ AVIACIJOS SAUGUMO MOKYMO PROGRAMŲ RENGIMO METODINIAI NURODYMAI

10. Įmonė, rengianti aviacijos saugumo mokymo programą (toliau – mokymo programa), privalo laikytis šiame apraše pateiktos tvarkos.

11. Mokymo programoje turi būti aprašyti:

11.1. mokymo programos paskirtis;

11.2. programos tvirtinimo procedūros;

11.3. dokumentai, pagal kuriuos parengta mokymo programa;

11.4. programos tikslai ir uždaviniai;

11.5. darbuotojai, kuriems taikomi Nacionalinėje civilinės aviacijos saugumo mokymo programoje (toliau – NCASMP) nustatyti įdarbinimo reikalavimai;

11.6. įdarbinimo procedūros;

11.7. mokymų organizavimo tvarka;

11.8. mokymų vykdymo tvarka;

11.9. mokymų apskaitos tvarka;

11.10. mokymų asmenų kategorijos, moduliai, temos, trukmė ir periodiškumas;

11.11. priedai, pateikiami kartu su mokymo programa.

12. Nurodant mokymų programos paskirtį, būtina įvardyti, ką nustato programa.

13. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.2 punktą, būtina nurodyti, kas ir kaip tvirtina įmonės programą.

14. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.3 punktą, nurodomi tarptautiniai ir nacionaliniai teisės aktai ir dokumentai, kuriais remiantis parengta mokymo programa.

15. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.4 punktą, nurodomi programos tikslai ir uždaviniai.

16. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.5 punktą, pagal asmenų vykdomas funkcijas įmonėje išvardinami darbuotojai, kuriems taikomi įdarbinimo reikalavimai, nustatyti NCASMP.

17. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.6 punktą, aprašomos įdarbinimo procedūros taikomos tiems asmenims, kurie išvardinami prieš tai aprašomoje dalyje.

18. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.7 punktą, nurodoma, kas yra atsakingas už įmonės aviacijos saugumo mokymo programos įgyvendinimą, aprašoma, kas ir kokius darbuotojų mokymus organizuoja.

19. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.8 punktą, nurodoma,

kas vykdo asmenų mokymą.

20. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.9 punktą, aprašoma mokymų apskaitos tvarka įmonėje, nurodoma, kokius apskaitos žurnalus, kokie asmenys pildo, nurodomas jų saugojimo terminas.

21. Aprašant įmonės mokymų programos dalį pagal šio aprašo 11.10 punktą, nurodomos mokomų asmenų kategorijos pagal jų vykdomas funkcijas, moduliai, pagal kuriuos mokomi šie asmenys, moduluose esančios temos, trukmė valandomis ir mokymų periodiškumas (ši informacija gali būti teikiama atskiru priedu).

22. Pagal šio aprašo 11.11 punkto reikalavimus įmonė prie mokymo programos prideda šiuos priedus: įmonės patvirtinta asmens įdarbinimo anketa, parengta pagal NCASMP reikalavimus, asmens, įmonės vadovo įsakymas dėl asmens, atsakingo už aviacijos saugumo mokymo programos įgyvendinimą, skyrimo, kursų klausytojų lankomumo apskaitos žurnalo pavyzdys, aviacijos saugumo mokymo moduliai ir temos (jei neaprašyta pagal šio aprašo 21 punkto reikalavimus ir tai teikiama atskiru priedu) bei egzaminų laikymo apskaitos žurnalo pavyzdys.

IV. ORO UOSTŲ, ORO VEŽĖJŲ IR SUBJEKTŲ AVIACIJOS SAUGUMO KOKYBĖS KONTROLĖS PROGRAMŲ RENGIMO METODINIAI NURODYMAI

23. Įmonės aviacijos saugumo kokybės kontrolės programa rengiama kaip įmonės aviacijos saugumo programos dalis.

24. Rengiant kokybės kontrolės programą prie bendrųjų nuostatų nurodomi kokybės kontrolės programos tikslai ir uždaviniai, programoje vartojamos sąvokos ir terminai, teisės aktai ir dokumentai, pagal kurias parengta programa.

25. Aprašant aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos vykdymo priežiūros tvarką, išsamiai paaiškinama, kaip bus administruojamos aviacijos saugumo kokybės kontrolės procedūros, kas ir koku būdu kontroliuos programos įgyvendinimą. Atitinkamai nurodoma, kokie vidaus dokumentai (procedūrų aprašai, formos, blankai, registravimo žurnalai, planai, ataskaitos, protokolai ir kt.) bus naudojami atliekant aviacijos saugumo kokybės kontrolės įgyvendinimą.

26. Aprašant aviacijos saugumo kokybės kontrolės užtikrinimo organizacinę struktūrą nurodoma, kas įmonėje bus atsakingas už aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos įgyvendinimą ir priežiūrą. Taip pat aprašoma, kas ir kaip sudaro audito grupes ar paskiria atsakingą darbuotoją atlikti auditą.

27. Nurodant už aviacijos saugumo kokybės kontrolės įgyvendinimą ir priežiūrą atsakingą asmenį, nenurodomas konkretus asmuo (vardas ir pavardė), o tik asmens pareigos įmonėje. Rekomenduojama nurodyti, kad už aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos vykdymą ir priežiūrą yra atsakingas įmonės direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo arba darbuotojas (nurodant pareigas įmonėje), kurio viena iš tiesioginių pareigų yra įmonės kokybės kontrolės programos įgyvendinimas ir priežiūra.

28. Skiriant atsakingą už kokybės kontrolės asmenį įmonės direktoriaus įsakymu, prie kokybės kontrolės programos pridedama šio įsakymo kopija. Kokybės kontrolės įgyvendinimą ir priežiūrą atliekantį darbuotoją, kurio viena iš tiesioginių pareigų ir yra minėtos programos įgyvendinimas ir priežiūra, pridedama šio darbuotojo pareigybės aprašo kopija. Pasikeitus atsakingam asmeniui už kokybės kontrolės programos įgyvendinimą ir priežiūrą, CAA turi būti pateiktas tik naujas direktoriaus įsakymas dėl atsakingo asmens už kokybės kontrolės įgyvendinimą ir priežiūrą arba naujai paskirto asmens pareigos įmonėje ir jo pareigybių aprašymas.

29. Jei už skirtingas aviacijos saugumo kokybės kontrolės sritis yra skiriami skirtingi asmenys, jie taip pat turi būti nurodyti aviacijos saugumo kokybės kontrolės programoje.

30. Visų darbuotojų, atsakingų už tam tikrą aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos ar jos dalių įgyvendinimą, pareigos, teisės, kvalifikacija ir atsakomybė turi būti

nurodytos programoje.

31. Aprašant už aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos ar jos dalių įgyvendinimą atsakingų asmenų pareigas, nurodomos jų konkrečios funkcijos kokybės kontrolės priemonėms įgyvendinti.

32. Aprašant už aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos ar jos dalių įgyvendinimą atsakingų asmenų teises, nurodoma, kokias konkrečias teises jie turi ir kaip šios teisės užtikrinamos.

33. Aprašant už aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos ar jos dalių įgyvendinimą atsakingų asmenų kvalifikacijos reikalavimus, nurodomi konkretūs kvalifikacijos reikalavimai kokybės kontrolės priemonės taikantiems asmenims ir aprašoma, kaip įmonė organizuoja tokių asmenų parinkimą bei užtikrina šių asmenų atitiktį kvalifikacijos reikalavimams.

34. Aprašant už aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos ar jos dalių įgyvendinimą atsakingų asmenų atsakomybę, nurodoma, kokios pasekmės asmeniui kyla už netinkamą aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos įgyvendinimą.

35. Rašant aviacijos saugumo kokybės kontrolės programą, svarbu tiksliai ir aiškiai nustatyti kokybės kontrolės priemones, kurios bus naudojamos vykdant programą. Būtina aiškiai nusistatyti priemonių tikslus bei uždavinius ir pagal juos tinkamai pasirinkti, kokios kokybės kontrolės priemonės bus naudojamos.

36. Aprašant kiekvieną planuojamą naudoti kokybės kontrolės priemonę, būtina numatyti šios priemonės turinį, t. y. kokios aviacijos saugumo sritys, objektai, procedūros ir kt. bus tikrinamos. Prie kiekvienos kokybės kontrolės priemonės turi būti aprašytas naudojimo dažnis, t. y. kiek kartų per mėnesį, ketvirtį, metus bus naudojama ši priemonė. Aviacijos saugumo auditas, kurio metu turi būti patikrinamos visos oro uosto, oro vežėjo ir subjekto taikomos aviacijos saugumo sritys, turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus. Aviacijos saugumo įgyvendinimo patikrinimai (neįskaičiuojant pakartotinių aviacijos saugumo patikrinimų, kurių metu tikrinama, kaip ištaisyti ankstesnių patikrinimų metu nustatyti trūkumai) turi būti atliekami ne rečiau kaip kartą per metus visose taikomose aviacijos saugumo srityse. Oro uosto ir subjekto per metus atliekamų aviacijos saugumo bandymų įvairiose aviacijos saugumo srityse turi būti ne mažiau kaip pusė aviacijos saugumo funkcijas vykdančių darbuotojų skaičiaus. Oro vežėjo per metus atliekamų aviacijos saugumo bandymų įvairiose aviacijos saugumo srityse turi būti ne mažiau kaip pusė oro vežėjo įgulų skaičiaus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-135](#), 2018-09-24, paskelbta TAR 2018-09-26, i. k. 2018-15107

37. Programoje turi būti nustatyta tvarka, kaip konkreti kokybės kontrolės priemonė bus naudojama, aprašytos procedūros ir veiksmai.

38. Programoje aprašomos naudojamos audito formos rezultatų apskaitos ir registravimo priemonės (konkrečiai nurodant, ar tai bus formos, blankai, registracijos žurnalai, ataskaitos, protokolai), kaip jos pildomos, kam teikiamos ir kt.

39. Aprašant trūkumų taisymo dalį, reikia numatyti trūkumų taisymo priemones (ar bus rengiamas trūkumų taisymo planas, kokiais atvejais jo nereiks ir kt.); nustatyti terminus (nuspręsti, ar jis bus vienodas, ar priklausomai nuo trūkumo pobūdžio terminas skirsis) bei kas ir koku būdu užtikrins, kad trūkumai bus ištaisyti tinkamai ir laiku.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Įmonės vadovas turi užtikrinti, kad programos būtų periodiškai peržiūrimos ir atnaujinamos. Programos keičiamos ir atnaujinamos šio aprašo nustatyta tvarka.

Oro uostų, oro vežėjų ir subjektų aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo tvarkos aprašo
1 priedas

ORO UOSTO AVIACIJOS SAUGUMO PROGRAMOS STRUKTŪRA

1. Tarptautiniai įsipareigojimai ir organizacijos:

1.1. Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO), Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAC) struktūra, Europos Sąjungos (ES) institucijos ir šių organizacijų tikslai;

1.2. aviacijos saugumą reglamentuojančių tarptautinių konvencijų, ICAO 17 priedo, ECAC dokumento Nr. 30 paskirtis ir ES teisės aktai, reglamentuojantys aviacijos saugumą.

2. Nacionaliniai įsipareigojimai ir organizacijos:

2.1. Lietuvos Respublikos aviacijos saugumo priežiūrą vykdanči įgaliotoji institucija;

2.2. Nacionalinė civilinės aviacijos saugumo programa.

3. Oro uosto saugumo politika ir organizavimas:

3.1. oro uosto saugumo politika;

3.2. oro uosto saugumo organizavimas ir atsakomybė;

3.3. oro uosto saugumo komitetas:

3.3.1. įgaliojimai;

3.3.2. nariai.

4. Oro uosto fizinės charakteristikos ir infrastruktūra:

4.1. oro uosto planas ir aviacijos saugumo infrastruktūra;

4.2. riboto patekimo zonos:

4.2.1. riboto patekimo zonos;

4.2.2. riboto patekimo zonos svarbiausios dalys;

4.3. bendroji aviacija (atskyrimas).

5. Oro uosto saugumo priemonės ir procedūros:

5.1. patekimo kontrolės priemonės:

5.1.1. zonų aprašymas;

5.1.2. patekimo kontrolės standartai;

5.1.3. asmenų patikrinimas;

5.1.4. leidimų sistema (oro uosto asmenų ir transporto priemonių leidimai);

5.2. transporto priemonių tikrinimas;

5.3. oro uosto stebėjimas, patruliavimas ir kita fizinė kontrolė bei navigacinių įrenginių apsauga:

5.3.1. oro uosto aptvaras;

5.3.2. patruliavimas;

5.3.3. apšvietimas ir kitos stebėjimo įranga;

5.3.4. vaizdo stebėjimo sistemos (CCTV) specifikacijos;

5.3.5. orlaivių ir navigacinių įrenginių saugumas;

5.3.6. nekontroliuojamos zonos saugumas;

5.3.7. prie pat oro uosto esančių teritorijų apsauga;

5.4. keleivių judėjimo kontrolės priemonės:

5.4.1. keleivių stebėjimas;

5.4.2. keleivių atskyrimas;

5.5. keleivių ir jų rankinio bagažo tikrinimas;

- 5.5.1. patikrinimo standartai;
- 5.5.2. patikrinimo postų išdėstymas;
- 5.5.3. naudojama saugumo įranga;
- 5.5.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai);
- 5.5.5. ribotos judėsenos keleiviai ar sveikatos sutrikimų turintys keleiviai;
- 5.5.6. nepaklusnūs keleiviai;
- 5.5.7. draudžiamų daiktų sąrašas;
- 5.6. saugumo priemonės taikomos tam tikriems asmenims ir / ar jų багаžui:
 - 5.6.1. LSA ir diplomatai;
 - 5.6.2. potencialiai pavojingi keleiviai;
- 5.7. oro uoste dirbančių asmenų ir įgulos narių tikrinimas:
 - 5.7.1. patikrinimo standartai;
 - 5.7.2. patikrinimo postų išdėstymas;
 - 5.7.3. naudojama saugumo įranga;
 - 5.7.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai);
- 5.8. oro uosto atsargų saugumo kontrolė:
 - 5.8.1. oro uosto atsargų priėmimo procedūros;
 - 5.8.2. žinomų oro uosto atsargų tiekėjų statuso suteikimo sąlygos ir tvarka;
 - 5.8.3. patikrinimo standartai;
 - 5.8.4. patikrinimo vieta;
 - 5.8.5. naudojama saugumo įranga;
 - 5.8.6. oro uosto atsargų apsaugos priemonės;
 - 5.8.7. veiksmai su įtarimą keliančiomis oro uosto atsargomis;
 - 5.8.8. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 5.9. ginklų ir šaudmenų vežimo reikalavimai;
- 5.10. orlaivių багаžo skyriuje vežamo багаžo saugumo kontrolė:
 - 5.10.1. patikrinimo standartai;
 - 5.10.2. patikrinimo vietos;
 - 5.10.3. naudojama saugumo įranga;
 - 5.10.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai);
 - 5.10.5. багаžo priklausomybės nustatymas;
 - 5.10.6. draudžiamų daiktų sąrašas;
- 5.11. krovinių ir pašto saugumo kontrolė:
 - 5.11.1. krovinių ir pašto vežimo į riboto patekimo zoną tvarka ir sąlygos;
 - 5.11.2. patikrinimo standartai;
 - 5.11.3. patikrinimo vietos;
 - 5.11.4. naudojama saugumo įranga;
 - 5.11.5. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai);
- 5.12. orlaivio atsargų saugumo kontrolė:
 - 5.12.1. orlaivio atsargų vežimo į riboto patekimo zoną tvarka ir sąlygos;
 - 5.12.2. patikrinimo standartai;
 - 5.12.3. patikrinimo vietos;
 - 5.12.4. naudojama saugumo įranga;
 - 5.12.5. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai).

6. Papildomos saugumo priemonės:

- 6.1. papildomos priemonės;
- 6.2. padidėjusios rizikos skrydžiams taikomos saugumo priemonės ir procedūros.

7. Kokybės kontrolė:

- 7.1. kokybės kontrolės užtikrinimo organizacinė struktūra ir vykdymo priežiūra:
 - 7.1.1. visų už oro uosto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų

pareigos;

7.1.2. visų už oro uosto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų teisės;

7.1.3. visų už oro uosto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų darbo funkcijos;

7.1.4. visų už oro uosto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų kvalifikacijos ir atsakomybės aprašymas;

7.2. kokybės kontrolės priemonės:

7.2.1. audito tikslai ir uždaviniai;

7.2.2. audito forma, turinys ir dažnis:

7.2.2.1. aviacijos saugumo auditas;

7.2.2.2. aviacijos saugumo tikrinimai;

7.2.2.3. aviacijos saugumo bandymai;

7.3. pranešimų (ataskaitų) rengimas;

7.4. trūkumų taisymas.

8. Darbuotojų atranka:

8.1. asmenų, vykdančių aviacijos saugumo kontrolę arba už ją atsakančių, įdarbinimo tvarka.

9. Asmenų mokymas:

9.1. mokymų apibūdinimas tokioms asmenų grupėms (jei taikoma):

9.1.1. asmenis, rankinį bagažą, nešamus daiktus ir bagažo skyriuje vežamą bagažą tikrinantiems asmenims;

9.1.2. krovinius ir paštą tikrinantiems asmenims;

9.1.3. oro vežėjo paštą ir medžiagas, orlaivio atsargas ir oro uosto atsargas tikrinantiems asmenims;

9.1.4. transporto priemones tikrinantiems asmenims;

9.1.5. patekimo kontrolę oro uoste vykdančiams, taip pat priežiūros ir patruliavimo funkcijas atliekantiems asmenims;

9.1.6. orlaivio saugumo nuodugną patikrinimą atliekantiems asmenims;

9.1.7. orlaivio apsaugą užtikrinantiems asmenims;

9.1.8. už bagažo priklausomybės nustatymą atsakingiems asmenims;

9.1.9. asmenims, vykdančiams krovinių ir pašto saugumo kontrolę, išskyrus patikrinimą, arba kurie gali patekti prie identifikuojamų oro transportu vežamų krovinių arba identifikuojamo oro pašto;

9.1.10. asmenims, vykdančiams oro vežėjo pašto ir medžiagų, orlaivio atsargų ir oro uosto atsargų saugumo kontrolę, išskyrus patikrinimą;

9.1.11. asmenims, kurie tiesiogiai vadovauja saugumo kontrolę vykdančiams asmenims (vidurinėsios grandies vadovams);

9.1.12. aviacijos saugumo vadovams;

9.1.13. asmenims, išskyrus keleivius, kuriems reikia nelydimiems patekti į riboto patekimo zonas.

10. Veiksmai ypatingomis aplinkybėmis:

10.1. ypatingų situacijų valdymo organizavimas;

10.2. veiksmai, užgrobęs orlaivį;

10.3. veiksmai sabotazo atveju;

10.4. veiksmai, gavus grasinimą susprogdinti;

10.5. veiksmai, aptikus įtarimą keliantį ar vežti draudžiamą daiktą;

10.6. veiksmai, sugedus saugumo įrangai;

10.7. papildomos saugumo priemonės padidėjus grėsmei;

- 10.8. evakuacija ir orlaivio apieškojimas grėsmės atveju;
- 10.9. ataskaitos apie incidentus.

ORO VEŽĖJO AVIACIJOS SAUGUMO PROGRAMOS STRUKTŪRA

1. Tarptautiniai įsipareigojimai ir organizacijos:

1.1. Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO), Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAC) struktūra, Europos Sąjungos (ES) institucijos ir šių organizacijų tikslai;

1.2. aviacijos saugumą reglamentuojančių tarptautinių konvencijų, ICAO 17 priedo, ECAC dokumento Nr. 30 paskirtis ir ES teisės aktai, reglamentuojantys aviacijos saugumą.

2. Nacionaliniai įsipareigojimai ir organizacijos:

2.1. Lietuvos Respublikos aviacijos saugumo priežiūrą vykdanči įgaliotoji institucija (tais atvejais, kai orlaivis registruotas kitoje valstybėje, taip pat – tos valstybės aviacijos saugumo priežiūrą vykdanči įgaliotoji institucija);

2.2. Nacionalinė civilinės aviacijos saugumo programa.

3. Oro vežėjo aviacijos saugumo politika ir organizavimas:

3.1. oro vežėjo aviacijos saugumo politika;

3.2. aviacijos saugumo užtikrinimo organizavimas, asmenų pareigos ir jų atsakomybė;

3.3. informacija ir bendravimo būdai bei priemonės;

3.4. oro vežėjo veiklos aprašymas.

4. Keleivių ir rankinio bagažo saugumas:

4.1. patikrinimo tikslas;

4.2. išvykstančių keleivių patikrinimas:

4.2.1. patikrinimo standartai;

4.2.2. patikrinimo vieta;

4.2.3. naudojama saugumo įranga;

4.2.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai);

4.3. su persėdimu vykstančių (transferinių) keleivių patikrinimas:

4.3.1. patikrinimo standartai;

4.3.2. patikrinimo vieta;

4.3.3. naudojama saugumo įranga;

4.3.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai);

4.4. asmenys, atleidžiami nuo patikrinimo;

4.5. rankinio bagažo patikrinimas:

4.5.1. patikrinimo standartai;

4.5.2. patikrinimo vieta;

4.5.3. naudojama saugumo įranga;

4.5.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys (subjekto pavadinimas ir kontaktai);

4.6. veiksmai su įtarimą keliančiais keleiviais ar rankiniu bagažu;

4.7. keleivių judėjimo kontrolė;

4.8. ypatingų kategorijų keleivių aptarnavimas:

4.8.1. diplomatai ir kiti privilegijuoti asmenys;

4.8.2. diplomatiniai kurjeriai ir diplomatinės siuntos;

4.8.3. ribotos judėsenos keleiviai ar sveikatos sutrikimų turintys keleiviai;

4.8.4. potencialiai pavojingi keleiviai;

4.9. nepaklusniems keleiviams taikomos saugumo priemonės:

- 4.9.1. žemėje taikomos saugumo priemonės;
- 4.9.2. ore taikomos saugumo priemonės;
- 4.9.3. tramdomųjų priemonių naudojimo teisinis pagrindas;
- 4.9.4. pranešimai apie incidentus.

5. Bagažo skyriuje vežamo bagažo saugumas:

- 5.1. saugumo priemonių tikslas;
- 5.2. keleivių identifikavimas;
 - 5.2.1. identifikavimo standartai;
 - 5.2.2. identifikavimo vieta;
- 5.3. keleivių apklausa:
 - 5.3.1. klausimai;
 - 5.3.2. apklausos vieta;
 - 5.3.3. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 5.4. išvykstančių keleivių bagažo skyriuje vežamo bagažo patikrinimas:
 - 5.4.1. patikrinimo standartai;
 - 5.4.2. patikrinimo vieta;
 - 5.4.3. naudojama saugumo įranga;
 - 5.4.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 5.5. su persėdimu vykstančių (transferinių) keleivių bagažo skyriuje vežamo bagažo patikrinimas:
 - 5.5.1. patikrinimo standartai;
 - 5.5.2. patikrinimo vieta;
 - 5.5.3. naudojama saugumo įranga;
 - 5.5.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 5.6. bagažo skyriuje vežamo bagažo apsauga:
 - 5.6.1. apsaugos standartai;
- 5.7. registracijos procedūros ne oro uoste;
- 5.8. ginklų ir šaudmenų vežimas:
 - 5.8.1. teisės aktų reikalavimai;
 - 5.8.2. priėmimo tvarka:
 - 5.8.2.1. teisėtai sulaikytus / deportuojamus asmenis lydintys asmenys;
 - 5.8.2.2. labai svarbius valstybės asmenis saugantys asmenys;
 - 5.8.2.3. skrydžių metu saugumą užtikrinantys pareigūnai;
 - 5.8.3. ginklų ir šaudmenų apsauga žemėje;
- 5.9. veiksmai aptikus įtarimą keliantį bagažo skyriuje vežama bagažą.

6. Įgulos narių ir jų bagažo patikrinimas ir apieškojimas rankomis:

- 6.1. tikrinimo ir apieškojimo rankomis standartai;
- 6.2. tikrinimo ir apieškojimo rankomis vieta;
- 6.3. naudojama saugumo įranga;
- 6.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys.

7. Bagažo priklausomybės nustatymas:

- 7.1. saugumo priemonių tikslas;
- 7.2. bagažo priklausomybės nustatymo procedūros:
 - 7.2.1. automatinė įranga (jeigu naudojama);
 - 7.2.2. keleivių manifestas (jeigu naudojamas);
 - 7.2.3. į orlaivį neįlipusių keleivių identifikavimas;
 - 7.2.4. nelydimo bagažo skyriuje vežamo bagažo identifikavimas;
- 7.3. nelydimo bagažo skyriuje vežamo bagažo tikrinimas:
 - 7.3.1. tikrinimo standartai;

- 7.3.2. tikrinimo vieta;
- 7.3.3. naudojama saugumo įranga;
- 7.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys.

8. Orlaivių saugumas:

- 8.1. saugumo priemonių tikslas;
- 8.2. orlaivių saugumo nuodugnus patikrinimas:
 - 8.2.1. patikrinimo standartai;
 - 8.2.2. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 8.3. orlaivių apsauga:
 - 8.3.1. orlaivio apsaugos standartai;
 - 8.3.2. paslaugas teikiančių subjektų duomenys.

9. Orlaivio atsargų saugumas:

- 9.1. saugumo priemonių tikslas;
- 9.2. orlaivio atsargų saugumo priemonės:
 - 9.2.1. orlaivio atsargų priėmimo procedūros;
 - 9.2.2. reguliuojamų orlaivio atsargų tiekėjų atitikimo reikalavimams kriterijai;
 - 9.2.3. orlaivio atsargų žinomų tiekėjų atitikimo reikalavimams kriterijai;
 - 9.2.4. patikrinimo standartai;
 - 9.2.5. patikrinimo vieta;
 - 9.2.6. naudojama saugumo įranga;
 - 9.2.7. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 9.3. orlaivio atsargų apsaugos priemonės;
- 9.4. veiksmai su įtarimą keliančiomis orlaivio atsargom.

10. Oro vežėjo paštas ir medžiagos:

- 10.1. saugumo priemonių tikslas;
- 10.2. saugumo priemonės:
 - 10.2.1. priėmimo procedūros;
 - 10.2.2. patikrinimo standartai;
 - 10.2.3. patikrinimo vieta;
 - 10.2.4. naudojama saugumo įranga;
 - 10.2.5. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 10.3. oro vežėjo medžiagos, naudojamos aptarnaujant keleivius:
 - 10.3.1. saugumo standartai;
 - 10.3.2. paslaugas teikiančių subjektų duomenys.

11. Krovinių ir pašto saugumas:

- 11.1. saugumo priemonių tikslas;
- 11.2. krovinių ir pašto saugumas:
 - 11.2.1. krovinių ir pašto priėmimo procedūros;
 - 11.2.2. reguliuojamo subjekto atitikimo reikalavimams kriterijai;
 - 11.2.3. žinomo siuntėjo atitikimo reikalavimams kriterijai;
 - 11.2.4. patikrinimo standartai;
 - 11.2.5. patikrinimo vieta;
 - 11.2.6. naudojama saugumo įranga;
 - 11.2.7. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
 - 11.2.8. krovinių ir pašto, kurie gali būti netikrinami, sąrašas;
- 11.3. nelydimo bagažo skyriuje vežamo bagažo ir asmeninių daiktų, kurie vežami kaip kroviny, saugumas:
 - 11.3.1. patikrinimo standartai;

- 11.3.2. patikrinimo vieta;
- 11.3.3. naudojama saugumo įranga;
- 11.3.4. paslaugas teikiančių subjektų duomenys;
- 11.4. krovinių ir pašto apsauga;
- 11.4.1. saugumo priemonės;
- 11.5. diplomatinio pašto vežimo tvarka;
- 11.6. veiksmai su įtarimą keliančiu kroviniu ir paštu.

12. Darbuotojų atranka:

12.1. asmenų, vykdančių aviacijos saugumo kontrolę arba už ją atsakančių, įdarbinimo tvarka.

13. Darbuotojų mokymas:

- 13.1. mokymų apibūdinimas tokioms darbuotojų grupėms:
 - 13.1.1. asmuo, atsakingas už oro vežėjo aviacijos saugumą;
 - 13.1.2. oro vežėjo orlaivio įgulos nariai;
 - 13.1.3. asmenys, tiesiogiai vadovaujantys saugumo kontrolę vykdančioms asmenims;
 - 13.1.4. asmenys, atliekantys orlaivio saugumo nuodugną patikrinimą;
 - 13.1.5. asmenys, užtikrinantys orlaivio apsaugą;
 - 13.1.6. asmenys, vykdančys krovinių ir pašto saugumo kontrolę, išskyrus patikrinimą, arba kurie gali patekti prie identifikuojamų oro transportu vežamų krovinių arba identifikuojamo oro pašto;
 - 13.1.7. asmenys, tikrinantys oro vežėjo paštą ir medžiagas bei orlaivio atsargas;
 - 13.1.8. asmenys, vykdančys oro vežėjo pašto ir medžiagų bei orlaivio atsargų saugumo kontrolę, išskyrus patikrinimą.

14. Veiksmai ypatingomis aplinkybėmis:

- 14.1. veiksmų ypatingomis aplinkybėmis planavimas;
 - 14.1.1. veiksmai, užgrobūs orlaivį;
 - 14.1.2. veiksmai, gavus grasinimą susprogdinti;
 - 14.1.3. veiksmai, aptikus įtarimą keliantį ar vežti draudžiamą daiktą;
 - 14.1.4. veiksmai, sugedus saugumo įrangai;
 - 14.1.5. papildomos saugumo priemonės padidėjus grėsmei;
 - 14.1.6. padidėjusios rizikos skrydžių saugumo priemonės.

15. Pranešimas apie incidentus:

- 15.1. oro vežėjo saugumo incidentų ataskaitų teikimo tvarkos aprašymas.

16. Kokybės kontrolė:

- 16.1. kokybės kontrolės užtikrinimo organizacinė struktūra ir vykdymo priežiūra:
 - 16.1.1. visų už oro vežėjo kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų pareigos;
 - 16.1.2. visų už oro vežėjo kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų teisės;
 - 16.1.3. visų už oro vežėjo kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų darbo funkcijos;
 - 16.1.4. visų už oro vežėjo kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų kvalifikacijos ir atsakomybės aprašymas;
- 16.2. kokybės kontrolės priemonės:
 - 16.2.1. audito tikslai ir uždaviniai;
 - 16.2.2. audito forma, turinys ir dažnis:
 - 16.2.2.1. aviacijos saugumo auditas;

- 16.2.2.2. aviacijos saugumo tikrinimai;
- 16.2.2.3. aviacijos saugumo bandymai;
- 16.3. pranešimų (ataskaitų) rengimas;
- 16.4. trūkumų taisymas.

17. Vietos procedūros:

- 17.1. saugumo standartai, kiti nei nustatyti ES teisės aktuose, taikomi užsienio oro uostuose.
-

SUBJEKTO AVIACIJOS SAUGUMO PROGRAMOS STRUKTŪRA

1. Tarptautiniai įsipareigojimai ir organizacijos:

1.1. Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO), Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAC) struktūra, Europos Sąjungos (ES) institucijos ir šių organizacijų tikslai;

1.2. aviacijos saugumą reglamentuojančių tarptautinių konvencijų, ICAO 17 priedo, ECAC dokumento Nr. 30 paskirtis ir ES teisės aktai, reglamentuojantys aviacijos saugumą.

2. Nacionaliniai įsipareigojimai ir organizacijos:

2.1. Lietuvos Respublikos aviacijos saugumo priežiūrą vykdanči įgaliotoji institucija;

2.2. Nacionalinė civilinės aviacijos saugumo programa.

3. Subjekto saugumo politika ir organizavimas:

3.1. subjekto veikla;

3.2. subjekto saugumo politika;

3.3. subjekto saugumo organizavimas ir atsakomybė.

4. Saugumo kontrolės priemonės:

4.1. patalpų fizinės saugumo priemonės ir patekimo kontrolė:

4.1.1. fizinė patalpų apsauga;

4.1.2. patekimo į patalpas kontrolė;

4.2. atsargų (krovinių ir pašto, oro vežėjo pašto ir medžiagų, orlaivio atsargų ir oro uosto atsargų) saugumas:

4.2.1. atsargų priėmimo procedūros;

4.2.2. patikimo siuntėjo, žinomo orlaivio atsargų tiekėjo statuso suteikimo sąlygos ir tvarka (jei taikoma);

4.2.3. patikrinimo standartai;

4.2.4. patikrinimo vieta;

4.2.5. naudojama saugumo įranga;

4.2.6. atsargų apsaugos priemonės;

4.2.7. veiksmai su įtarimą keliančiomis atsargomis;

4.3. paslaugas teikiančių subjektų duomenys.

5. Kokybės kontrolė:

5.1. kokybės kontrolės užtikrinimo organizacinė struktūra ir vykdymo priežiūra:

5.1.1. visų už subjekto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų pareigos;

5.1.2. visų už subjekto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų teisės;

5.1.3. visų už subjekto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų darbo funkcijos;

5.1.4. visų už subjekto kokybės kontrolės programos vykdymą atsakingų asmenų kvalifikacijos ir atsakomybės aprašymas;

5.2. kokybės kontrolės priemonės:

5.2.1. audito tikslai ir uždaviniai;

5.2.2. audito forma, turinys ir dažnis:

5.2.2.1. aviacijos saugumo auditas;

- 5.2.2.2. aviacijos saugumo tikrinimai;
- 5.2.2.3. aviacijos saugumo bandymai;
- 5.3. pranešimų (ataskaitų) rengimas;
- 5.4. trūkumų taisymas.

6. Darbuotojų atranka:

6.1. asmenų, vykdančių aviacijos saugumo kontrolę arba už ją atsakančių, įdarbinimo tvarka.

7. Asmenų mokymas:

- 7.1. mokymų apibūdinimas tokioms asmenų grupėms (jei taikoma):
 - 7.1.1. asmenis, rankinį bagažą, nešamus daiktus ir bagažo skyriuje vežamą bagažą tikrinantiems asmenims;
 - 7.1.2. krovinius ir paštą tikrinantiems asmenims;
 - 7.1.3. oro vežėjo paštą ir medžiagas, orlaivio atsargas ir oro uosto atsargas tikrinantiems asmenims;
 - 7.1.4. transporto priemonės tikrinantiems asmenims;
 - 7.1.5. patekimo kontrolę oro uoste vykdančiams, taip pat priežiūros ir patruliavimo funkcijas atliekantiems asmenims;
 - 7.1.6. orlaivio saugumo nuodugną patikrinimą atliekantiems asmenims;
 - 7.1.7. orlaivio apsaugą užtikrinantiems asmenims;
 - 7.1.8. už bagažo priklausomybės nustatymą atsakingiems asmenims;
 - 7.1.9. asmenims, vykdančiams krovinių ir pašto saugumo kontrolę, išskyrus patikrinimą, arba kurie gali patekti prie identifikuojamų oro transportu vežamų krovinių arba identifikuojamo oro pašto;
 - 7.1.10. asmenims, vykdančiams oro vežėjo pašto ir medžiagų, orlaivio atsargų ir oro uosto atsargų saugumo kontrolę, išskyrus patikrinimą;
 - 7.1.11. asmenims, kurie tiesiogiai vadovauja saugumo kontrolę vykdančiams asmenims (vidurinėsios grandies vadovams);
 - 7.1.12. aviacijos saugumo vadovams;
 - 7.1.13. asmenims, išskyrus keleivius, kuriems reikia nelydimiems patekti į riboto patekimo zonas.

8. Veiksmai ypatingomis aplinkybėmis:

- 8.1. veiksmai sabotažo atveju;
- 8.2. veiksmai, gavus grasinimą susprogdinti;
- 8.3. veiksmai, aptikus įtarimą keliantį ar vežti draudžiamą daiktą;
- 8.4. veiksmai, sugedus saugumo įrangai;
- 8.5. papildomos saugumo priemonės padidėjus grėsmei;
- 8.6. evakuacija grėsmės atveju;
- 8.7. ataskaitos apie incidentus.

Pakeitimai:

1.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-37](#), 2016-03-09, paskelbta TAR 2016-03-15, i. k. 2016-04871

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2010 m. gegužės 27 d. įsakymo Nr. 4R-100 „Dėl oro uostų, oro vežėjų ir subjektų aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-135](#), 2018-09-24, paskelbta TAR 2018-09-26, i. k. 2018-15107

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2010 m. gegužės 27 d. įsakymo Nr. 4R-100 „Dėl Oro uostų, oro vežėjų ir subjektų aviacijos saugumo, aviacijos saugumo mokymo ir aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo